

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1505/2567

สหกรณ์ออมทรัพย์ ก.โจทก์ นาย ศ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 165, ป.วิ.อ. มาตรา 158, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 มาตรา 14, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30, ป.อ. มาตรา 56

## ย่อ / หลักกฎหมาย

พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 165 บัญญัติว่า "ในระหว่างเวลาตั้งแต่ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จนถึงเวลาที่พ้นจากล้มละลาย ลูกหนี้คนใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ (1) รับสินเชื่อจากผู้อื่นมีจำนวนตั้งแต่สองพันบาทขึ้นไป โดยมีได้แจ้งให้ผู้นั้นทราบว่าคุณพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย" โจทก์บรรยายฟ้องในข้อ 3.1 ว่า เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2560 ธนาคาร อ. เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยให้ล้มละลาย เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2561 ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจำเลย จำเลยทราบวันนัดฟังคำสั่งโดยชอบ แต่ไม่ไปฟังคำสั่งศาล จำเลยกลับยื่นขอกู้เงินโจทก์จำนวน 3,165,000 บาท โดยจำเลยตั้งใจจะทุจริตฉ้อโกงโจทก์โดยปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้ทราบ ว่า จำเลยถูกฟ้องล้มละลายและศาลนัดฟังคำสั่งและศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์เด็ดขาดจำเลยแล้วในวันที่ 26 เมษายน 2561 ซึ่งโจทก์ได้ตรวจสอบสถานะของจำเลยแล้วไม่พบว่าเป็นบุคคลล้มละลาย และเข้าเงื่อนไขการกู้ โจทก์จึงอนุมัติเงินกู้และโอนเงินกู้ให้จำเลยเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2561 ... จึงเป็นคำฟ้องที่สมบูรณ์ ครบองค์ประกอบของฐานความผิดตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 165 (1) ฟ้องโจทก์จึงขอด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 158 (5) ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 มาตรา 14 คดีที่ธนาคาร อ. เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในคดีล้มละลาย จำเลยแต่งตั้งทนายความเข้ามาต่อสู้คดี รายงานกระบวนการพิจารณาฉบับลงวันที่ 2 มีนาคม 2561 ระบุว่าคดีเสร็จการพิจารณาแล้ว ศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งในวันที่ 26 เมษายน 2561 เวลา 9.00 นาฬิกา โดยจำเลยและทนายความซึ่งไปศาลในวันดังกล่าวลงลายมือชื่อทราบนัดไว้ ครั้นถึงวันนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งมีเพียงทนายความจำเลยไปฟังคำสั่งศาล ส่วนจำเลยไม่ไป จำเลยจะอ้างว่าไม่ทราบคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดย่อมมีอาจรับฟังได้ จึงต้องฟังว่าจำเลยทราบคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้วในวันที่ 26 เมษายน 2561 การที่ในวันเดียวกันจำเลยได้ทำหนังสือขอกู้และสัญญาเงินกู้สามัญพิเศษเสนอต่อโจทก์ และโจทก์ส่งมอบเงินตามสัญญากู้ให้แก่จำเลยด้วยการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2561 โดยไม่ปรากฏว่าหลังจากจำเลยทำหนังสือขอกู้และสัญญาเงินกู้สามัญพิเศษเสนอโจทก์จนกระทั่งได้รับโอนเงินกู้เข้าบัญชีธนาคารของจำเลยดังกล่าว จำเลยได้แจ้งให้โจทก์ทราบว่าตนถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และหลังจากได้รับโอนเงินแล้วก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้ปฏิเสธไม่รับเงินตามสัญญาหรือบอกเลิกสัญญากู้กับโจทก์ การกระทำของจำเลยดังที่กล่าวมาจึงเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 165 (1) ตามที่โจทก์ฟ้อง

## คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 165 (1)

ศาลล้มละลายกลางได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่า คดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลล้มละลายกลางพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 165 (1) จำคุก 1 ปี และปรับ 200,000 บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 หากกักขังแทนค่าปรับให้กักขังแทนค่าปรับเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ไม่ลงโทษปรับจำเลย นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลล้มละลายกลาง จำเลยฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติได้ว่า เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2560 ธนาคาร อ. ฟ้องจำเลยให้ล้มละลายเป็นคดีหมายเลขดำที่ ล.3956/2560 ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2561 ตามคดีหมายเลขแดงที่ ล.1609/2561 แต่ในวันนัดฟังคำสั่งฝ่ายจำเลยมีเพียงทนายจำเลยไปฟังคำสั่งศาลแต่จำเลยไม่ไป ในวันเดียวกันจำเลยได้ทำหนังสือขอกู้เงินจากโจทก์เป็นเงิน 3,165,000 บาท โจทก์โอนเงินจำนวน 397,406.40 บาท เข้าบัญชีของจำเลยในวันที่ 4 พฤษภาคม 2561 คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่า ฟ้องโจทก์ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 (5) ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 มาตรา 14 หรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 165 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2558 บัญญัติว่า "ในระหว่างเวลาตั้งแต่ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จนถึงเวลาที่พ้นจากล้มละลาย ลูกหนี้คนใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ (1) รับสินเชื่อจากผู้อื่นมีจำนวนตั้งแต่สองพันบาทขึ้นไป โดยมีได้แจ้งให้ผู้นั้นทราบว่าตนถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย" ซึ่งโจทก์บรรยายฟ้องในข้อ 3.1 ว่า เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2560 ธนาคาร อ. เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยให้ล้มละลาย เป็นคดีหมายเลขดำที่ ล.3956/2560 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2561 ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจำเลยแล้วเป็นคดีหมายเลขแดงที่ ล.1609/2561 จำเลยทราบวันนัดฟังคำสั่งโดยชอบ แต่จำเลยไม่ไปฟังคำสั่งศาล จำเลยกลับยื่นขอกู้เงินโจทก์จำนวน 3,165,000 บาท โดยจำเลยตั้งใจจะทุจริตฉ้อโกงโจทก์โดยได้ปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้ทราบว่า จำเลยถูกฟ้องล้มละลายและศาลนัดฟังคำสั่งและศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจำเลยแล้วในวันที่ 26 เมษายน 2561 จำเลยปกปิดข้อความจริงดังกล่าวไม่แจ้งให้โจทก์ทราบ ซึ่งโจทก์ได้ตรวจสอบสถานะของจำเลยแล้วไม่พบว่าเป็นบุคคลล้มละลายและเข้าเงื่อนไขการกู้ โจทก์จึงอนุมัติเงินกู้และต่อมาได้โอนเงินกู้ให้จำเลยเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2561 ... ฟ้องโจทก์มีข้อความที่ยืนยันว่าจำเลยไปขอกู้เงินกับโจทก์ โดยมีได้แจ้งให้โจทก์ทราบว่าจำเลยถูกพิทักษ์ทรัพย์ จึงเป็นคำฟ้องที่สมบูรณ์ ครบองค์ประกอบของฐานความผิดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 165 (1) ฟ้องโจทก์จึงชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 (5) ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 มาตรา 14 ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น มีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า เมื่อปรากฏว่าในคดีที่ธนาคาร อ. เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในคดีล้มละลาย คดีหมายเลขแดงที่ ล.1609/2561 จำเลยแต่งตั้งทนายความเข้ามาต่อสู้คดีให้ ซึ่งตามรายงานกระบวนการพิจารณาคดีฉบับลงวันที่ 2 มีนาคม 2561 ระบุว่าเมื่อคดีเสร็จการพิจารณาแล้ว ศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งในวันที่ 26 เมษายน 2561 เวลา 9.00 นาฬิกา จำเลยและทนายความ

ซึ่งไปศาลในวันดังกล่าวลงลายมือชื่อทราบนัดไว้ ครั้นถึงวันนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งปรากฏว่ามีเพียงนายความจำเลยไปฟังคำสั่งศาลส่วนจำเลยไม่ไป จำเลยจะอ้างว่าไม่ทราบคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดตามที่อ้างมาในฎีกา เพื่อให้เห็นว่ามีได้มีเจตนากระทำความผิดย่อมมีอาจรับฟังได้ กรณีจึงต้องรับฟังว่าจำเลยทราบคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้วในวันที่ 26 เมษายน 2561 การที่ในวันเดียวกันจำเลยได้ทำหนังสือขอกู้และสัญญาเงินกู้สามัญพิเศษ (แบบมีประกัน) เสนอต่อโจทก์ และต่อมาโจทก์ได้ส่งมอบเงินตามสัญญากู้ให้แก่จำเลยด้วยการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของจำเลยเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2561 โดยหักชำระหนี้เดิมพร้อมดอกเบี้ยและค่าเบี้ยประกันเหลือเงินจ่ายสุทธิจำนวน 397,406.40 บาท โดยไม่ปรากฏว่าหลังจากจำเลยได้ทำหนังสือขอกู้และสัญญาเงินกู้สามัญพิเศษ (แบบมีประกัน) เสนอโจทก์จนกระทั่งได้รับโอนเงินกู้เข้าบัญชีธนาคารของจำเลยดังกล่าวจำเลยได้แจ้งให้โจทก์ทราบว่าตนถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และหลังจากได้รับโอนเงินเข้าบัญชีแล้วก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้ปฏิเสธไม่รับเงินตามสัญญาหรือบอกเลิกสัญญากับโจทก์ การกระทำของจำเลยดังที่กล่าวมาจึงเป็นการรับสินเชื่อจากผู้อื่นมีจำนวนตั้งแต่สองพันบาทขึ้นไป โดยมีได้แจ้งให้ผู้นั้นทราบว่าตนถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือล้มละลาย อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 165 (1) ตามที่โจทก์ฟ้อง ส่วนข้ออ้างประการอื่นของจำเลยเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยจึงไม่จำต้องวินิจฉัย เพราะไม่มีผลให้เปลี่ยนแปลงผลคำพิพากษา ที่ศาลล่างทั้งสองเห็นว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นกัน มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการสุดท้ายว่า มีเหตุควรรื้อการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยหรือไม่ เห็นว่า จำเลยกระทำความผิดเป็นครั้งแรก ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน จำเลยมีภาระครอบครัวต้องดูแล ในการทำสัญญากู้จำเลยได้หาผู้ค้ำประกันกับมีเงินทุนเรือนหุ้นสหกรณ์โจทก์ที่จำเลยถือหุ้นอยู่และบริษัทประกันภัยผู้เกี่ยวข้องเป็นหลักประกัน จำเลยได้รู้สำนึกในการกระทำความผิดและพยายามบรรเทาผลร้ายจากการกระทำของตนโดยทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับโจทก์ ทั้งยอมให้นายจ้างหักเงินเดือนและโบนัสส่งโจทก์เพื่อชำระหนี้ การให้โอกาสจำเลยได้ประกอบสัมมาชีพต่อไปน่าจะเป็นผลดีและเป็นประโยชน์แก่จำเลยและสังคมมากกว่า กรณีจึงมีเหตุสมควรรื้อการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลย แต่เพื่อให้ทราบจำและป้องปรามมิให้จำเลยกระทำความผิดทำนองนี้อีก เห็นสมควรลงโทษปรับอีกสถานหนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษใช้ดุลยพินิจไม่รื้อการลงโทษจำคุกมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังขึ้น พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษปรับ 20,000 บาท อีกสถานหนึ่ง โทษจำคุกให้รื้อการลงโทษไว้ 2 ปี นับแต่วันอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้จำเลยฟัง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ

## องค์คณะ

สิงห์ชัย ฤาษุตานันท์ · วิเชียร ดิเรกอุดมศักดิ์ · เผด็จ ชมพานิชย์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1505/2567>